

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 07.08.2023

Vår ref.: 201911530-37 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage på NVEs vedtak 23.11.2022 om avslag på søknad om tillatelse til Kvanndalselva kraftverk i Bjørnafjorden

NVEs vedtak om avslag på søknad om tillatelse til Kvanndalselva kraftverk av 23.11.2022 er påklaget av Sunnhordland Kraftlag AS. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 23.11.2022. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok en søknad fra Sunnhordland Kraftlag AS (SKL) datert 1.4.2020 om tillatelse til å bygge Kvanndalselva kraftverk i Bjørnafjorden kommune i Vestland. Søknaden ble sendt på offentlig høring med frist 1.7.2020 for å gi uttalelse. Sluttbefaring av prosjektet ble gjennomført 13.10.2020. NVE vurderte at ulempene ved en utbygging av Kvanndalselva kraftverk ville være større enn fordelene og avsto derfor søknaden. I vedtaket ble det gitt følgende oppsummering og konklusjon:

«Kvanndalselva kraftverk i Kvanndalselva i Bjørnafjord kommune er planlagt med en installert effekt på 5,1 MW og midlere årlig produksjon beregnet til omtrent 16 GWh. Kraftverket antas å gi inntekter til produksjonsselskapet og skatteinntekter til kommunen.

De negative virkningene er hovedsakelig knyttet til reguleringen av Holdhustjørna og redusert vannføring på berørt strekning i Kvanndalselva. I vedtaket har NVE lagt vekt på at 70 % av nedbørfeltet og 75 % av vannføringen i vassdraget allerede er utnyttet i Eikelandsosen kraftverk. En videre utbygging av Kvanndalselva som omsøkt, vil føre til at 97 % av den opprinnelige vannføringen i Kvanndalselva blir borte og den samlede belastningen vurderes som svært stor. NVE mener at elven vil miste mesteparten av sin resterende inntrykksstyrke og verdi som landskapselement lokalt. Slipp av minstevannføring vil ikke være tilstrekkelig som avbøtende tiltak.

NVE vurderer også at de negative konsekvensene av den omsøkte reguleringen av Holdhustjørna, hovedsakelig knyttet til myr, ikke står i et rimelig forhold til en økt

produksjon på 0,6 GWh/år. Da søker har presisert at det kun søkes om alternativ med regulering, har ikke NVE vurdert andre alternativer.»

Klagen

NVEs vedtak ble påklaget av SKL i brev til NVE den 13.12.2020, med utdypende kommentarer i brev den 6.1.2023. I klagen lanserer SKL et nytt utbyggingsalternativ, der inntaket flyttes nedstrøms Holdhustjørna slik at man unngår neddemming av myr. I tillegg foreslås det å øke minstevannføringen, fra 90 l/s hele året til 130 l/s vinter og 230 l/s sommer. SKL opplyser at det justerte alternativet gir 2,4 GWh/år redusert produksjon (14 %), omtrent likt fordelt mellom sommer og vinter. Reduksjonen skyldes bortfall av passivt dempingsmagasin, redusert fallhøyde og økt slipp av minstevannføring. Den spesifikke utbyggingskostnaden øker fra 5,8 kr/kWh til 6,9 kWh.

I klagen gis det følgende oppsummering/konklusjon:

«SKL mener foreslått planendring møter NVE sin begrunnelse for å gi avslag på søknaden på en god måte. Dette begrunnes med at alle inngrep i og ved Holdhustjørna er tatt ut av prosjektet, samt at minstevannføringen er økt betydelig.»

Tema	NVEs vektlegging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Hydrologiske virkninger	Stor	Betraktelig redusert vannføring	Minstevannføring Kvanndalselva <ul style="list-style-type: none">• 2,5*5-persentil• 20% av middelvannføring
Inngrep i myr	Stor	Utskylling av myr	
Samlet belastning	Stor	Større samlet belastning	
Friluftsliv/ landskap	Middels	Negativ påvirkning som følge av inngrep, reguleringszone og redusert vannføring	Alle inngrep i Holdhustjørna er tatt ut av prosjektet

Energisituasjonen i Norge og Europa er krevende og etterspørselen etter økt energiproduksjon er stor. Dette prosjektet er et lite men positivt bidrag i det grønne skiftet. Med de foreslåtte endringene mener vi prosjektet oppfyller kravene i vannressurslovens § 25 og at det derfor er grunnlag for å gi konsesjon.»

NVEs vurdering av klagesaken

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

Etter vår vurdering vil det justerte alternativet føre til reduserte ulemper sammenliknet med det opprinnelig omsøkte alternativet. Med de endrede planene vil man unngå inngrep i myr, og det er lagt til grunn en høyere minstevannføring enn opprinnelig. Endringene fører også til at produksjonen reduseres med snaut 2,5 GWh mens de spesifikke utbyggingskostnadene øker med om lag 20 %, slik at fordelene samlet sett også blir noe mindre.

I det opprinnelige vedtaket la NVE betydelig vekt på de negative virkningene knyttet til (ytterligere) redusert vannføring på berørt strekning i Kvanndalselva. 70 % av nedbørfeltet og 75 % av vannføringen i vassdraget er allerede utnyttet i Eikelandsosen kraftverk. Med de opprinnelige planene ville 97 % av den naturlige vannføringen i Kvanndalselva bli borte. Med den økte minstevannføringen i de justerte planene vil om lag 95 % av den naturlige vannføringen bli utnyttet til kraftproduksjon.

I det konsesjonsvedtaket konkluderte vi med at den samlede belastningen på vassdraget ville bli svært stor, og at elva ville miste mesteparten av sin resterende inntrykksstyrke og verdi som landskapselement lokalt. Vi konkluderte også med at slipp av minstevannføring ikke ville være tilstrekkelig som avbøtende tiltak.

NVE registrerer at tiltakshaver i forbindelse med klagen velger å lansere et *nytt* utbyggingsalternativ. I konsesjonssøknaden av 13.12.2020 ble det presisert av SKL at de kun søkte om ett utbyggingsalternativ (med regulering av Holdhustjørna). Noen andre alternativer ble derfor ikke vurdert av høringspartene eller NVE. Etter NVEs vurdering er klagebehandling en lite egnet arena for å vurdere *nye* utbyggingsalternativ. Nye utbyggingsalternativ bør primært fremmes som en ny søknad, og undergis ordinær konsesjonsbehandling med offentlig høring, adgang for offentlige myndigheter til å fremme innsigelse, sluttbefaring mv.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 23.11.2022. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Olje- og energidepartementet

Kopimottakerliste:

SUNNHORDLAND KRAFTLAG AS
SUNNHORDLAND KRAFTLAG AS - Magne Andresen